

Workshop Veiligheid

Congres OR Arbo
5 maart 2024
Jaarbeurs Utrecht

Ben Kamp

1

Inhoudsopgave:

- A. Is Veiligheid een belangrijk onderdeel van arbo?
- B. Hoe zorg je voor een veilige werkomgeving?
- C. Welke rol heeft de OR?

- D. En ter herinnering: de rechten van de OR
- E. Verder lezen

2

A. Veiligheid, belangrijk onderdeel arbobeleid?

- Ja, want:*
- Arbo is een belangrijk onderdeel van de kwaliteit van de arbeid
 - Arbo 'was' VGW (veiligheid, gezondheid en welzijn) en 'is' VG&PSA (psychosociale arbeidsbelasting)
 - Veiligheid kent grote gevaren en risico's met mogelijk grote gevolgen
 - Veiligheid bestaat uit veel en omvattende aspecten (kijk maar eens naar de RI&E (risico-inventarisatie en evaluatie).
 - en verder?

3

B1. Hoe zorg je voor een veilige werkomgeving?

Door toepassing van de Arbowet; De werkgever:

- zorgt voor arbo en voert beleid

De werkgever zorgt voor de veiligheid en gezondheid van werknemers (en derden) en voert beleid gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden gelet op wetenschap en professionele dienstverlening (Arbowet art. 3.1).

- zorgt dat het werk geen nadelige invloed heeft op de veiligheid en gezondheid van de werknemers (...organiseert de arbeid zo ...). Tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd (art. 3.1a)

ORArbo

ORAcademy

4

B2. Hoe zorg je voor een veilige werkomgeving?

- Door toepassing van de bronaanpak (art. 3.1b)

1. Bestrijden van gevaar aan de bron (gevaar wegnemen);
2. Gevaar door technische maatregelen beperken;
3. Gevaar door organisatorische beperken (blootstelling beperken);
4. Gebruik van persoonlijk beschermingsmiddelen.

(tenzij dat redelijkerwijs niet mogelijk is)

- Door te leren van incidenten en (bijna) ongevallen.
zie bijvoorbeeld de animaties op www.lerenvoorveiligheid.nl

ORArbo

ORAcademy

5

B3. Hoe zorg je voor een veilige werkomgeving?

Ook nog goed om te 'weten' (uit de Arbowet):

- Doeltreffende maatregelen treffen voor eerste hulp, brandbestrijding en evacuatie van personen (art. 3.1e)
- Bij ernstig en onmiddellijk gevaar moet werknemer passende maatregelen kunnen nemen (bijv. werkonderbreking art. 29)
- Voert beleid om PSA te voorkomen of als dat niet mogelijk is, het te beperken (3.2)
- Zorgt voor een goede verdeling van arbo-taken en -verantwoordelijkheden (3.3)
- Toetst het arbobeleid en past maatregelen aan indien nodig (3.4)
- Beschikt over een actuele RI&E en Plan van Aanpak (art. 5)

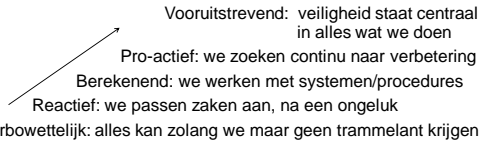
ORArbo

ORAcademy

6

B4. Hoe zorg je voor een veilige werkomgeving?

Uiteindelijk door te klimmen op de veiligheidscultuurladder:

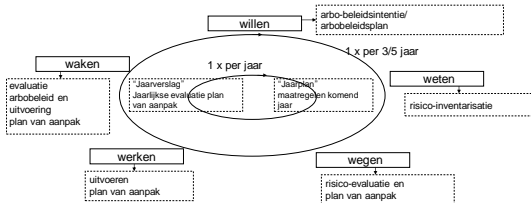
B5. Hoe zorg je voor een veilige werkomgeving?

Quotes om te klimmen op de ladder:

- (top) management moet achter de verandering staan
- onderzoek de weerstand om het goede te doen
- beloon goed gedrag door positieve aandacht
- betrek medewerkers om mee te denken (over risico's) en oplossingen
- los problemen operationeel op (leidinggevende en medewerkers zelf verantwoordelijk, evt. geholpen door deskundige)

B6. toepassing van de Arbobeidscyclus

lange en korte cyclus

B7. Of beter nog door de: RI&E als proces te zien.

10

C1. Wel rol heeft de OR?

- Afhankelijk van wat de OR wil, kan en mag:
- concreet <-> beleidsmatig bezig (bijv. gericht op arboknelpunt <-> bezig met arbobeleid)
 - initiatief nemen <-> toetsen/controleren (bijv. voorstellen doen <-> wel/niet instemmen met plannen)
 - veel contact achterban <-> weinig contact (bijv. vraagbaak, belangbehartiger <-> mandaat voor beter beleid)

11

C2. Wel rol heeft de OR?

- Bepalende randvoorwaarden zijn onder anderen:
- Hoe belangrijk is arbeidsveiligheid in de onderneming?
 - Kwaliteit van medezeggenschap: hoeveel ruimte krijgt de OR en wat is het imago van de OR?
 - Hoeveel tijd willen, kunnen en mogen de OR-leden nemen?
 - Hoe is de OR georganiseerd:
 - met ad-hoc werk-/projectgroepen en/of
 - met deskundige portefeuillehouders en/of
 - met een VGW(M)-cie

12

C3. Wel rol heeft de OR?

Voor de invloed van de OR is deskundigheid van belang:

- Ken je stukken zoals de RI&E-Plan van aanpak, arbeidsongevallen(studies), sociaal jaarverslag
- Weet wat er leeft: ken de (concrete) voorbeelden van belangen van groepen werknemers, ken het MTO, PMO
- Zorg voor een mooi netwerk: preventiemedewerkers, arbo-minded management, arbodienst, bedrijfsarts
- Ken de mensen die voor de OR klussen willen doen
- Organiseer een ambtelijk secretaris
- etc.

D1. De rechten van de OR bij arbo

De werkgever vraagt de OR om instemming bij regeling op het gebied van arbo, verzuim en re-integratie (WOR art. 27.1d), te weten:

- RI&E en PvA
- Keuze en contract arbodienst/arbodeskundigen
- Periodiciteit PAGO
- Aanwijzing van de bedrijfshulpverleners
- Invoering preventietaken
- + keuze en positie van de preventiemedewerker(s) (art. 13.1 Arboret)

NB. instemmingrecht tenzij inhoudelijk bij cao geregeld of in geval van bemoeienis van de Arbeidsinspectie (eis of aanwijzing)

D2. Rechten van de OR bij arbo (vervolg)

- Aanwijzing van functies waarvoor aanstellingskeuring wordt uitgevoerd
- Voorlichting en scholing t.a.v. veiligheid en gezondheid
- Verzuimregelingen en –protocollen
- Controle voorschriften, disciplinaire maatregelen en arbeidsvoorwaardelijke prikkels

D3. Rechten van de OR bij arbo (vervolg)

In de Arbowet staan ook rechten van de OR:

- De werkgever en OR overleggen over het arbobeleid en de uitvoering ervan, daarbij wordt actief informatie uitgewisseld (art. 12.2)
- De prev.mw werkt samen met /adviseert de OR (art. 13.7b)
- De bedrijfsarts en arbodeskundigen werken nauw samen met, adviseren en verlenen medewerking aan de OR (en de prev.mw) (art. 14.2i en 14a.4)
- De arbodienst stuurt kopieën van zijn advies na toetsing van de RI&E ook aan de OR (art. 14.3)

ORArbo

ORAcademy

16

D4. Rechten van de OR bij arbo (vervolg)

- De werkgever moet overeenstemming met OR bereiken over de maatwerkregeling bij arbodienstverlening (art. 14.9b)
- OR mag een inspecteur Arbeidsinspectie vergezellen en afzonderlijk spreken (art. 12.3)
- OR kan de AI vragen een onderzoek te doen (art. 24.7)
- Klachten die de AI krijgt worden anoniem behandeld (art. 26)
- Rapporten die de AI opstelt na onderzoek in het bedrijf zendt hij naar de werkgever en de OR (art. 24.6)

ORArbo

ORAcademy

17

E. Verder lezen

Informatieve en betrouwbare arbo-websites:

www.arboportaal.nl De website over arbo-onderwerpen (SZW)

www.zelfinspectie.nl website van AI met o.a. zelfinspecties werken met gevaarlijke stoffen en ongevalsonderzoek

www.rie.nl website met informatie over RIE's (SZW)

www.lerenvoorveiligheid.nl over arbeidsongevallen (RIVM)

www.beroepsziekten.nl de website over beroepsziekten (NCvB)

Praktijkboek: Arbeidsomstandigheden. Handleiding voor OR-en en VGWM-commissies (2023, Koen Langenhuisen)

ORArbo

ORAcademy

18
